

Какво означава ECVET?

Основни данни

Мобилността на работниците има важно значение, когато става въпрос допълнително към другите успехи, постигнати при създаване на единен вътрешен пазар за стоки и услуги да се ускори икономическото единство на Европа, да се подпомага обменния опит, излизащ извън отделните граници и да се съдейства образуването на една европейска идентичност. Действителността в икономиката едва ли досега отговаря на изискванията за постигане на тези цели. *Началното професионално образование* би могло да бъде тази част от живота, в която европейските работници събират първите си опити на мобилност. Действително обменът на стажанти извън вътрешноевропейските граници не играе обаче значителна количествена роля. В работната си програма в Лисабон от 2002 г. Европейският съвет на министрите на образованието се споразумя относно систематичното и структурираното сътрудничество в областта на образованието в Европейския Съюз. В Копенхагската декларация (2002) като обща задача особено бе идентифицирано развитието на кредитната система за професионално обучение и квалификация. Разработването на *European Credit (Transfer) System for Vocational Education and Training* (ECVET) приема основата на European Credit Transfer System (ECTS) за подпомагане на вътрешноевропейската мобилност на студентите, която се развива от 1989 г., но трябва да се съобразява и със *спецификата на професионалното обучение*. По тази причина Комисията определи Техническа работна група (ТРГ), която започна своята работа през м. декември 2000 г. Благодарение на предварителната работа на ТРГ през м. юли 2005 г. моделът на ECVET бе представен в гр. Брюксел на генералните директори за общо и професионално обучение. Понастоящем това предложение се усъвършенства - не на последно място и въз основа на двата изследователски проекта *ECVET reflector* (www.ecvet.net) и *ECVET connexion* (www.ecvetconnexion.com).

Характер и дейност на ECVET

В сферата на професионалното обучение Европейската Комисия има подпомагача и допълваща функция спрямо страните-членки: Член 149 от Договора за създаване на Европейската общност формулира забраната за хармонизиране, член 150 - забраната за централна намеса в националните системи за професионално обучение. В съответствие с принципа на субсидиарност ECVET е конципирана като система, която се основава на доброволното участие на европейските страни-членки и цели трансперантността между системите, съобразявайки се с националните законодателства в сферата на професионалното обучение и преквалификация.

ECVET е *система за акумулиране и трансфер на кредити в професионалното обучение и преквалификация*. С нейна помощ учебните резултати, които едно лице е постигнало в сферата на професионалното обучение, могат да се документират и удостоверят извън "границите на системата".

- > На първо място се имат предвид *границите на националните образователни системи*: за обучаващите се ще бъде възможно завършените периоди от обучението в европейските чужди страни да се интегрират в обучението в родната страна.
- > Но става въпрос и за подпомагане на *мобилността на обучаващите се в рамките на една образователна система*: за *вертикалната и хоризонтална пропускливост* между нейните подсистеми и особено между професионалното обучение и висшето образование в Европа.
- > Накрая обучаващите се могат също да имат полза *извън рамките на образователната система*. Тъй-като ECVET включва също и резултатите от информативното учене (вкл. и ученето в процеса на работа), тя подкрепя тяхното признаване, доколкото това се предвижда в националното законодателство.

ECVET позволява документиране, валидиране и признаване на учебни резултати, които са придобити в чужбина - независимо от това, дали то е формално професионално обучение или в неформален контекст. Тя е ориентирана към отделната личност, тоест тя се основава на валидирането на постигнатите от всеки един познания, умения и компетентности¹, които са основата за тяхната акумулация и трансфер. Пътят през учебните резултати се смята за необходим, защото професионалните образователни системи и отделните образователни курсове варират силно в сравнение със ситуацията в сферата на висшето образование. Описанието на учебните резултати се извършва чрез така наречените единици (*units*), които обединявайки различни познания, умения и компетентности, изпълняват двойна функция:

- > Дефиницията на *units* дава информация за придобитите познания, умения и компетентности (качествено измерение).
- > Едновременно с това тя е свързана с определянето на брой кредити, които степенуват по важност единицата в сравнение с "пълните квалификации" - независимо от това, как те са дефинирани в съответния национален контекст (количествено измерение).

Тези *units* са елементите, които се трансферират респ. акумулират и осъществяват по-този начин мобилността. По-какъв начин те могат да се *комбинират*, е предмет на национално регулиране както това напр. се провежда в рамките на дефиницията за отделните професии или на учебни планове за професионалните училища. По виждане на обучаващите се тази акумулация и трансфер могат да се опишат по следния начин:

- > По-време на престоя в чужбина се придобиват знания, умения и компетентности под формата на една или повече единици. Учебните резултати се *документират*, след престоя в чужбина те се *трансферират* и се пресмятат към националното образование. Новите единици се *събират* с тези, които са били придобити преди това.
- > Единиците могат да се придобият във всички европейски страни, в които съществуват

¹ Познания, уменията и компетенциите тук се използват съобразно консултацияния документ на EQF.

съответни методи за валидиране на резултатите от професионалния опит. Те могат тогава да се пресметнат към съществуващата в национален контекст обща квалификация. Държавите, които участват в системата, определят "компетентно място" като институция в съответните страни-членки, която дава признатата квалификация (в Германия: институциите на отделните провинции, камерите, университетите и др.).

Относно предложението към системата

При представянето на основните елементи и функционирането на ECVET става ясно, че голяма част от националните участници са обвързани в общия процес. Необходими са конвенции и споразумения между образователните заведения, предприятия и национални институции.

Затова системата ECVET включва редица инструменти и информационни носители. В европейски контекст те отчасти отдавна вече бяха разработени и въведени на национално ниво като EUROPASS. Отчасти са необходими специфични инструменти за ECVET, някои от които се намират още във фаза на разработка.

- > *Memorandum of Understanding* като главен инструмент има характера на доброволно споразумение, което се сключва между институциите, предлагащи професионално обучение, националните служби и други компетентни места в съответните страни участнички. Той създава взаимно

доверие като регулира сътрудничеството в сферите на валидирането и признаването на квалификации във връзка с мобилността на обучаващите се изобщо.

- > *Учебното споразумение* се подписва от учебните заведения в двете страни, както и от обучаващото се лице. То описва учебните резултати, които трябва да се придобият във фазата на мобилност от качествена и количествена гледна точка и се подписва както от изпращащата и приемащата организация, така и обучаващото се лице.

Още през 2006 г. трябва да е налице цялостен наръчник за системата ECVET.

Обобщено от Изабел Ле Мольор, Европейската кредитна система за професионалното образование: състояние и перспективи.